

Energetické využití odpadů

Ve smyslu evropských i našich právních předpisů v oblasti odpadového hospodářství je na předním místě hierarchie nakládání s odpady, hned po předcházení jejich vzniku, jejich využití. Vedle materiálového využití, které je předřazeno před ostatními, je i energetické využití, protože zdaleka ne pro všechny odpady existují ekonomické a ekologické možnosti materiálového využití. V mnohých odpadech je však možné najít významný energetický potenciál. Jedním takovým druhem odpadů jsou i směsné komunální odpady. V souvislosti s komunálními odpady je třeba klást důraz na oddělený sběr vybraných složek a jejich materiálové využití. Přesto se do směsných komunálních odpadů dostane stále dostatečné množství odpadů, které nesou významný energetický potenciál, jenž by se měl využít.

Energetické využití odpadů (EVO), ale především jeho praktické naplňování, je v poslední době středem mnoha diskusí, polemik i sporů. V této souvislosti jsou velmi často používány i další pojmy, jako je spalování odpadů, spoluspalování, mechanicko-biologická úprava, monozdroj, alternativní nebo náhradní paliva, druhotný energetický zdroj, biopalivo (dokonce i „kompost pro energetické využití“) apod.

V poslední době se též velmi intenzivně rokuje o tom, zda a za jakých podmínek je spalování odpadů využitím a kdy odstraněním odpadů. Odpůrci spalování a jeho chápání jako využití vystupují s kritikou, kterou však nemívají podloženou žádnými technickými a měřitelnými argumenty. Situaci nevytvořila ani zásada uvedená v **Plánu odpadového hospodářství ČR** „*nepodporovat výstavbu spaloven komunálních odpadů ze státních prostředků*“.

Na druhou stranu například **Státní politika životního prostředí na období 2004 až 2010**, která je schválená usnesením vlády, uvádí mimo jiné kapitolu s názvem „Zvýšení materiálového a energetického využití odpadů“, ve které se mj. uvádí, že „*Odpady jsou zdrojem surovin a energie, jehož význam roste.*“

Navíc je tato oblast „pod vlivem“ více pohledů. Především a celkem logicky jde o odpadové právo. Pokud však zařízení emituje do prostředí nějaké látky, již se musí řídit předpisy chránícími ovzduší. Nově se objevují zásady podporující využívání obnovitelných zdrojů a tedy i paliva z odpadů. Všechny tři oblasti jsou pod gescí Ministerstva životního prostředí. Současně se však tato činnost řídí předpisy o hospodaření s energiemi, které spadají do „resortu“ Ministerstva průmyslu a obchodu. Při ne příliš ideálních vztazích těchto ministerstev a všeobecně známé „přehuštěnosti“ našeho právního prostředí charakterizované například desítkami různých novel zákonů, vyhlášek a nařízení vlády se nelze divit dnešnímu stavu.

Situaci navíc zkomplikovala aféra kolem nelegálních dovozů odpadů, která, mimo jiné, vyvolala vydání Sdělení legislativního odboru MŽP týkajícího se energetického využití odpadů a spalování odpadů jako jeho odstranění a dovozu odpadů do spaloven. I když jde v první řadě o reakci na dovozy odpadů a zabránění jejich eventuálního spálení v našich spalovnách, vrhá celý tento rozklad nepříznivé světlo na využívání odpadů ve spalovnách celkově.

Již delší dobu se vedou jednání o novém znění evropské směrnice o odpadech. V únoru 2007 Evropský parlament přijal pozměňovací návrhy k návrhu nové směrnice, kde se o energetickém využívání odpadů mluví a kde se i tento pojem definuje a tím i respektuje. Samozřejmě může ještě při dalším projednávání a schvalování dojít k určitým změnám, ale přijatá strategie se asi příliš měnit nebude.

Je tedy logické, že je stále co vysvětlovat, uvádět na pravou míru a za tímto účelem jsme připravili tuto přílohu. Z textů plyne, že snaha o širší rozvinutí energetického využití odpadů či některých jejich složek u nás není pouhou aktivitou nějaké „spalovenské lobby“, ale přirozený trend společný všem vyspělým ekonomikám a není vůbec v rozporu s ochranou životního prostředí a surovinových zdrojů, ale právě naopak.

Tématu energetického využití odpadů (a také například tématu výroby a využití bioplynu) se pravidelně a podrobně věnuje odborný měsíčník ODPADOVÉ FÓRUM a proto byla redakce tohoto časopisu vybrána pro přípravu této dvoudílné přílohy, jejíž první díl právě držíte v rukou.

Na pomoc energetickému využití odpadů I. Díl (mimořádná příloha časopisu Odpadové fórm, České ekologické manažerské centrum listopad 2007)

Ing. Tomáš Řezníček, Ing. Ondřej Procházka, CSc. Redakce odborného měsíčníku ODPADOVÉ FÓRUM

ODPADOVÉ FÓRUM 11/2007

Na pomoc energetickému využití odpadů I. díl

(Mimořádná příloha České ekologické manažerské centrum Listopad 2007)